

Iubirea milostivă este începutul asemănării omului cu Dumnezeu, spune Patriarhul Daniel

În duminica a 30-a după Rusalii, Preafericitul Părinte Patriarh Daniel a participat la Sfânta Liturghie oficiată în Paraclisul istoric „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe” din Reședința Patriarhală.

„Evanghelia de astăzi ne atrage atenția că nu este suficient să postim mult, să ne rugăm mult, să ne înfrânăm de la păcat, dacă nu suntem și milostivi. De ce? Pentru că iubirea milostivă sau bunătatea sufletului arătată față de semenii noștri este începutul asemănării omului cu Dumnezeu Cel Milostiv (cf. Luca 6, 36)”, a spus Preafericirea Sa în predică.

Textul integral:

Milostenia este cale spre mântuire

„În vremea aceea un dregător oarecare s-a apropiat de Iisus și L-a întrebat, zicând: Bunule Învățător, ce să fac ca să moștenesc viața de veci? Iar Iisus i-a zis: Pentru ce Mă numești bun? Nimeni nu este bun, decât Unul Dumnezeu. Știi poruncile: «Să nu săvârșești adulter, să nu ucizi, să nu furi, să nu mărturisești strâmb, cinstește pe tatăl tău și pe mama ta». Iar el a zis: Toate acestea le-am păzit din tinerețile mele. Auzind, Iisus i-a zis: Încă una îți lipsește: Vinde toate câte ai și le împarte săracilor și vei avea comoară în ceruri; apoi vino de urmează Mie. Iar el, auzind acestea, s-a întristat, căci era foarte bogat. Și, văzându-l întristat, Iisus a zis: Cât de greu vor intra cei ce au averi în Împărăția lui Dumnezeu! Că mai lesne este a trece cămila prin urechile acului decât să intre bogatul în Împărăția lui Dumnezeu. Zis-au cei ce ascultau: Și cine poate să se mântuiască? Iar El a zis: Cele ce sunt cu neputință la oameni, sunt cu putință la Dumnezeu.”

Sfânta Evanghelie din Duminica a 30-a după Rusalii a fost rânduită de Biserică spre a se citi în această perioadă a Postului Nașterii Domnului nostru Iisus Hristos. Ea este un îndemn la milostenie sau la ajutorarea celor săraci. Sfântul Evanghelist Luca ne pune în față problema bogăției ca obstacol în calea mântuirii și a desăvârșirii vieții creștine.

Bogăția nu este rea în sine, dar devine piedică în calea mântuirii când omul bogat nu este milostiv.

Un bogat evlavios și moral, dar zgârcit și nemilostiv

Spre deosebire de „bogatul nebun” sau necredincios, căruia i-a rodit țarina din belșug și care nu se gândea decât la mâncare, băutură și plăceri trupești, fără nicio preocupare spirituală, bogatul din Evanghelia de astăzi este un bogat credincios, evlavios și moral, preocupat de mântuirea sufletului său.

Când Domnul Iisus Hristos enumeră poruncile pe care trebuie să le observe acesta potrivit Legii Vechiului Testament, și anume: „să nu săvârșești adulter, să nu ucizi, să nu furi, să nu mărturisești strâmb, cinstește pe tatăl tău și pe mama ta” (cf. Ieșirea 20, 12-16), acest bogat a răspuns: „toate acestea le-am păzit din tinerețile mele” (Luca, 18, 21). Deci, Evanghelia de azi ne prezintă un bogat evlavios și virtuos, care-și pune întrebarea cea mai serioasă a vieții omului pe pământ: „ce să fac ca să moștenesc viața de veci?” (Luca 18, 18). Cu toată că este un bogat, evlavios și virtuos, dregătorul acesta pare a fi un om nemulțumit cu viața sa pământească, deoarece simte duhovnicește că omul, deși trecător, este chemat să trăiască veșnic în iubirea veșnică a lui Dumnezeu, fiind creat după chipul lui Dumnezeu Cel veșnic viu (cf. Facerea 1, 27).

De ce Domnul Iisus i-a reamintit dregătorului poruncile? Pentru că Domnul Iisus a voit să-i arate dregătorului bogat că tot ceea ce făcuse el bine până atunci nu era suficient. Prin urmare, i-a spus: „încă una îți lipsește” (Luca 18, 22). Îi mai lipsea o componentă importantă a vieții sale religioase și morale. Ce anume? Dărnicia, adică milostenia sau ajutorarea săracilor.

Iubirea milostivă este începutul asemănării omului cu Dumnezeu

Dregătorul bogat era evlavios și virtuos, dar zgârcit și nemilostiv. Domnul Iisus Hristos voiește să îi arate acestuia că, pentru a moșteni viața veșnică, nu este suficient ca omul să fie curat și corect și să nu facă rău cuiva, ci omul bogat trebuie să facă și mult bine altora, să fie milostiv sau darnic, să ajute pe semenii aflați în nevoie.

Prin urmare, Evanghelia de astăzi ne atrage atenția că nu este suficient să postim

mult, să ne rugăm mult, să ne înfrânăm de la păcat, dacă nu suntem și milostivi. De ce? Pentru că iubirea milostivă sau bunătatea sufletului arătată față de semenii noștri este începutul asemănării omului cu Dumnezeu Cel Milostiv (cf. Luca 6, 36). Dumnezeu dorește ca noi să fim nu numai recunoscători față de El, ci să fim și milostivi față de semenii săraci. Când însă Iisus îi spune dregătorului bogat: „vinde toate câte ai și le împarte săracilor și vei avea comoară în ceruri; apoi vino de urmează Mie” (Luca 18, 22), acesta s-a întristat pentru că avea multe bogății. Cu alte cuvinte, Domnul Iisus Hristos a descoperit în sufletul dregătorului bogat o boală sau o patimă ascunsă: prea multa sa alipire de bogățiile materiale din lumea aceasta. Când Iisus i-a recomandat eliberarea din robia ascunsă a lăcomiei, dregătorul bogat s-a întristat pentru că i s-a propus o pierdere materială în schimbul unui câștig spiritual, pe care nu l-a înțeles la început. Cu toate acestea, Domnul Iisus Hristos a înțeles că dregătorul bogat avea în suflet o căutare sinceră și o dorință sfântă, și anume dorința dobândirii vieții veșnice. Din acest motiv, Domnul Iisus nu încearcă să-l convingă pe dregător, ci îl lasă în starea de întristare și de căutare, adică în starea de luptă cu sine însuși, pentru ca, în mod liber, să răspundă la întrebarea dacă poate sau nu să îi urmeze Lui. Prin urmare, Domnul Iisus nu-l mai întreabă nimic pe dregătorul bogat, nici nu-i mai explică nimic, ci respectă în tăcere libertatea lui de a-l urma sau nu, de a împlini sau nu sfatul pe care i l-a dat El. Altfel spus, Domnul Iisus propune, dar nu impune; recomandă, dar nu comandă schimbarea vieții; cheamă, dar nu constrânge; povățuiește, dar nu presează sufletul dregătorului bogat; dăruiește un sfat prompt, dar așteaptă îndelung un răspuns liber, pentru că a prevăzut o convertire lentă și tardivă a dregătorului, cu ajutorul lui Dumnezeu.

Numai cu ajutorul lui Dumnezeu putem împlini voia Lui

Evangelia de azi ne arată că Domnul Iisus Hristos acordă multă atenție celor care caută viața veșnică sau mântuirea sufletului. În acest sens, Evangelia după Sfântul Evanghelist Marcu menționează atitudinea binevoitoare a lui Iisus față de acest dregător bogat, și anume: „Iisus, a privit la el cu dragoste” (Marcu 10, 21), adică Iisus s-a bucurat că acesta a pus întrebarea esențială sau capitală a vieții sale: „Ce să fac ca să moștenesc viața de veci?” (Luca 18, 18). Totodată, Domnul Iisus Hristos a înțeles lupta interioară a dregătorului bogat, dificultatea lui de a renunța la bogățiile sale materiale.

Iar cei care erau prezenți acolo, în primul rând ucenicii lui Iisus, au înțeles cât de greu este pentru omul bogat să urmeze sfatul lui Iisus de a fi darnic sau milostiv, mai ales după ce Iisus spune că: „mai lesne este a trece cămila prin urechile acului decât să intre bogatul în Împărăția lui Dumnezeu” (Luca 18, 25). Cămila aceasta poate fi înțeleasă în mod simbolic sau metaforic ca funie sau ca animal[1]. Funia

trebuie să devină subțire pentru a intra prin urechile acului. Cât despre cămila animal, se spune că în Ierusalim era o poartă numită Urechile Acului deoarece era foarte strâmtă. Prin acea poartă, o cămilă putea trece numai în genunchi, doar dacă se micșora, adică se smerea aplecându-se[2]. Indiferent de interpretarea simbolică a cămilei, Domnul Iisus vrea să ne arate dificultatea pe care o are bogatul nemilostiv de a intra în Împărăția lui Dumnezeu dacă nu devine smerit și darnic sau milostiv.

Totuși, dincolo de întristarea dregătorului bogat, Domnul Iisus Hristos nu exclude posibilitatea mântuirii acestui bogat căutător al vieții veșnice. La întrebarea ucenicilor Săi: „și cine poate să se mântuiască?” (Luca 18, 26), Iisus răspunde: „Cele ce sunt cu neputință la oameni, sunt cu putință la Dumnezeu” (Luca 18, 27). Cu alte cuvinte, schimbarea modului de a fi și de a gândi al bogatului lacom de averi devine posibilă numai cu ajutorul harului dumnezeiesc.

Doar prin dărnicie și milostenie, averile materiale trecătoare pot deveni comori spirituale veșnice

Dumnezeu dorește ca omul să adune comori spirituale în suflet și în ceruri, nu comori materiale trecătoare și limitate pe pământ. Iisus îi spune dregătorului bogat: „vinde toate câte ai și le împarte săracilor, și vei avea comoară în ceruri” (Luca 18, 22), mai direct comoara faptelor bune sau comoara milosteniei. Averile nu se pierd când din ele se face milostenie săracilor, ci se „transferă” de pe pământ la cer, în înțelesul că milostenia sinceră și smerită schimbă valoric bunurile materiale pământești în lumină spirituală a faptelor bune, singura pe care omul o ia cu el în suflet când se mută la cer, după moartea trupului, adică după despărțirea lui de lumea materială. Desigur, acest transfer sau această schimbare valorică a bunurilor materiale pământești în faptă bună și în comoară cerească nu se face ușor dacă omul s-a prea obișnuit cu modul de existență posesiv, pătimaș și lacom, acaparator și adunător de averi materiale trecătoare. Prin urmare, pentru a ne vindeca de patima lăcomiei, avem nevoie de harul lui Dumnezeu. De aceea, Domnul Iisus Hristos spune în această privință: „Cele ce sunt cu neputință la oameni, sunt cu putință la Dumnezeu” (Luca 18, 27). Dacă noi îi cerem ajutorul, Dumnezeu ne ajută să ne schimbăm modul de a gândi, să realizăm această schimbare a bunurilor pământești în comoară cerească și să-l urmăm Lui. Mai precis, să renunțăm la ceva pentru a primi pe Cineva, să renunțăm la daruri materiale, pentru a primi pe Dumnezeu-Dăruitorul, pentru ca El să devină Viața vieții noastre. Potrivit unei tradiții bisericești, cuvintele tainice ale lui Iisus Hristos: „cele ce sunt cu neputință la oameni, sunt cu putință la Dumnezeu” s-au adevărit în viața acestui dregător bogat, deoarece el era sincer în căutarea sa spirituală, dar îi era greu să renunțe imediat la averi. Se spune că acest bogat a avut nevoie de

mai mult timp ca să lupte cu propriul său egoism, pentru a împlini sfatul Domnului Iisus. Prin urmare, după o luptă interioară duhovnicească în care, desigur, a cerut ajutorul lui Dumnezeu, dregătorul bogat a renunțat la averi, le-a vândut, iar banii i-a împărțit săracilor și apoi a devenit unul dintre ucenicii Domnului Iisus Hristos, iar mai târziu a ajuns episcop în Asia Mică. Așadar, Domnul Iisus Hristos a prevăzut această schimbare sau convertire lentă a dregătorului bogat. De aceea, El a zis că cele ce sunt cu neputință la oameni, când ei încearcă singuri să-și schimbe viața, sunt cu puțință la Dumnezeu, când oamenii cer ajutorul lui Dumnezeu.

Îndemnul Domnului Iisus Hristos adresat dregătorului bogat de a transforma, prin milostenie, comorile sau averile materiale pământești în comoară cerească a fost urmat, în istorie, de o mulțime de oameni bogați, care au devenit monahi sau monahii în mănăstiri, sau ctitori de biserici și așezăminte sociale, ori donatori care au sprijinit cu averea lor materială lucrarea spiritual-misionară și socială a Bisericii, dobândind astfel mântuirea sufletului sau fericirea vieții veșnice, pentru că au ajutat mult pe alții prin dărnicia lor.

Să ne ajute Dumnezeu să înțelegem din Evanghelia de astăzi că, deși adesea este greu, ne putem totuși schimba felul nostru de a gândi, de a fi și de a făptui, iar aceasta este cu puțință dacă Îl chemăm pe Dumnezeu în ajutor. Să-L chemăm, așadar, pe Dumnezeu prin rugăciune cât mai deasă, îndeosebi acum în această perioadă a Postului Nașterii Domnului, să ne ajute să fim milostivi și darnici, astfel încât, pe lângă evlavie și viață curată, să arătăm celor din jur iubire milostivă, prin cuvântul bun și fapta bună, spre slava lui Dumnezeu Cel Milostiv și spre a noastră mântuire. Amin!

† DANIEL

Patriarhul României

[1] Sf. Chiril al Alexandriei este de părere că termenul „kamilos” – cămila „nu este viețuitoarea cămila, ci o frânghie groasă folosită la corăbii”, în Comentar la Sfânta Evanghelie de la Luca, Editura Pelerinul Român, Oradea, 1998, p. 247.

[2] Paschasius Radbertus (c. 790–859), *Expositio in Evangelium Matthaei*, în PL, vol. 120, col. 665; Anselm de Laon (sec. 12), *Enarrationes in Matthaeum*, în PL, vol. 162, col. 1415; Thomas Aquinas (1225-74), *Catena aurea in quatuor evangelia*, vol. 1: *Expositio in Matthaeum et Marcum*, Roma, Marietti, 1953, p. 288.

Foto credit: Ziarul Lumina

basilica.ro